

אקדמיה לקצונת-הקבע

אל"מ יוסף נבו

גבשת כיום, תוך הכונה מועטת, מתוך אותם קצינים זוטרים בשירות-חובה המסכימים לחתום על שירות-קבע. המעבר מ-קצין זוטרי לדרגות בינוניות וגבוהות נתון בידי הגורל והזמן. כל קצין המגיע לדרגת רב-סרן, יגיע ויעבור את בית-הספר לפיקוד ומטה, שהוא כיום בית-הספר הגבוה ביותר של צה"ל המסמך לתפקידי-פיקוד ומטה בכירים.

לדמות צה"ל ב-1970

מבלי להכנס לפרטי ארגון הצבא לקראת סוף העשור, ניתן לקבוע כאן מספר הנחות:

- לאחר מלחמת סיני הולך צה"ל והופך ביבשה לצבא משורין וממונע, באויר — לחיל-סילונים מתקדם, ובים עומד הוא תחת רישומו של המימד התת-מימי.
- גורמים מדיניים, טכנולוגיים ואסטרטגיים מכריחים את צה"ל להתרכז בפתרון אופנסיבי לסוגית הגנת המדינה. לא נראה פתרון של התרכזות בהגנה והתשה, כאשר המתקפה מהוה רק את תמרון הסיוס. להפך — השאיפה תהיה להגיע למתקפת הכרעה מוקדם ככל האפשר.
- על-כן ברור, שכיוון גיבושו של צה"ל יהיה לעבר זרוע-האויר, טילים, כוחות-מוצנחים, כוחות-קרקע משוריינים וממונע-עים וכן לעבר הדרג המסייע (ארטילריה, הנדסה, קשר) המבוסס אף הוא על תנועה-ממונעת וקשר אלווטי/אלקטרוני.
- צה"ל ב-1970 יהיה מבוסס באופן מכריע על הטכנולוגיה החדשה. צבא-הקבע, כגוף העיקרי הנושא בעול הארגון וה-פיקוד של צבא העתיד, חייב להתאים לכך.
- זאת ישיג רק אם יתארגן הוא עצמו בהתאם. ולא זו בלבד. כגוף המכון והמנחה חייב הוא להקדים בהתארגנותו את ארגון כלל-הצבא ולא לפגור אחריו.
- גיבוש צבא-הקבע הנו תהליך ממושך, שניתן להחישו רק בגבולות מצומצמים יחסית. דמות הצבא נקבעת בהרבה על-ידי דמותו של הדרג הגבוה והבינוני — מרב-סרן ומעלה. כדי שתהיה קיימת ב-1970 שכבה של רבי-סרנים בעלי הכשרה רצויה, יש להתחיל ליצור ב-1963 את סגני-המשנה המתאימים.

הכנתו של קצין צבא-קבע בעתיד

הסמכת קצין לצבא-הקבע בעתיד חייבת להיות מותנית בהת-אמתו לשמש לא רק, ובעיקר, כמפקד מחלקה או אפילו מפקד פלוגה, אלא בהתאמתו לשירות ארוך בדרגות גבוהות יותר אשר מחייבות נתונים התואמים את כיוון התפתחותו של צה"ל. מה הם המרכיבים העיקריים של קצין צבא-הקבע בעתיד? ניתן להגדירם כך: כושר-פיקוד; כושר לימוד וניתוח; השכלה

בתקופה הנוכחית נתמקדו מספר תהליכים: מתרחש והולך שינוי מרחיק-לכת באמצעי-הלחימה של צה"ל ושל האויב; נמשכים ומתעצמים בחברה הישראלית תהליכי גיבוש כלכלי-חברתי המבליטים כמה מן היסודות האופייניים לחברה טכנו-קרטית; מתרבים שטחי הפעולה והתפקידים המושכים אליהם אנשים מן הסוגים העשויים לשמש מקור-יניקה מתאים להת-הוות שכבה של קצונת-קבע טובה; ולבסוף — קיים ההכרח הביולוגי, המחריף בעשור זה, שדור מקימי צה"ל ימסור את פקדונו לדור ממשיכים.

גיבושה של קצונת-הקבע הנו תהליך ממושך הנתון להשפעתם של גורמים רבים, בצבא ומחוצה לו. ברצוני לעסוק הפעם רק באחד הגורמים, שהנו מרכזי וקובע את הרמה האיכותית של קצונת-הקבע — הלא הוא שיטת ההכשרה של קצין-הקבע. נושא זה נכלל כמעט כולו בתחום סמכותו ופעולתו של צה"ל והוא מהוה את הנקודה הארכימדית, ממנה יונף המנוף להרים את הנושא כולו.

הכשרת קצין-הקבע היום

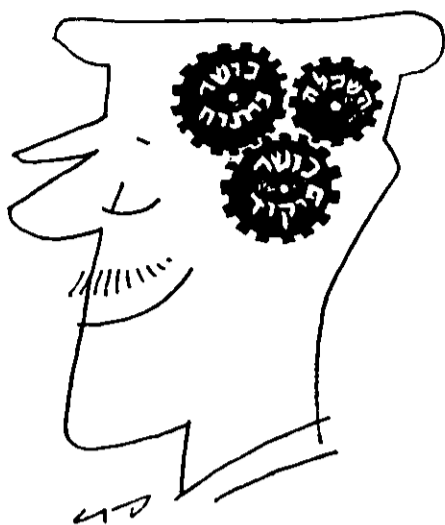
דמות הצבא נקבעת במידה מכרעת על-ידי דרג-הקצונה הגבוהה — המפקד והמנחה, והדרג הבינוני — הנושא בעיקר עול הביצוע. לצה"ל יש תכנית טובה להכשרת הקצין הזוטרי, אך נעדר בה היסוד המכוון-מראש להכשרת הקצין הבינוני והגבוה בעתיד.

מה שקיים הוא מסגרת להכנת מפקדי מחלקות בכוחות-היבשה. קורס-הקצינים בבית-הספר ל-קצינים מכשיר בעיקר מפקד מחלקת חי"ר/חרמ"ש. ההשלמות ה-חילוית המסמיכות לקצונה מוסיפות ידיעות לצוער, אך אינן מש-נות לגבי העיצוב ה-יסודי של אופיו כקצין, כפי שגובש בבית-הספר לקצינים.

קצונת-הקבע בדרגות ה-בינוניות והגבוהות מת-

חוספיקת. מבין שלושת המרכיבים — הראשון נדרש גם כיום; השלישי הוא, למעשה, פועל-יוצא מהשני. כושר לימוד וני- תוח — זהו המרכיב החדש. מדוע יש הכרח להעניק למרכיב

זה מעמד שזה לזה של "כושר פיקוד" בכל הנוגע לעיצוב דמותו של קצין? כיון שהכנת קצין-קבע פי- רושה — הכנת קצין ש- עיקר ניצולו בצבא יהיה בדרגות בינוניות ובכירות; ובדרגות אלו מהוה כושר הלימוד והניתוח כבר כיום — ועוד יותר בעתיד ה- קרוב — הכרח לביצוע ה- תפקיד.

יחד עם שימת הדגש ברמת האינטליגנציה הגבוהה נרצה גם בעתיד כי קצין-הקבע לא יהיה קצין-מטה בלבד (ואף לא בעיקר). אלא שיהא מוכשר לתפקידי פיקוד בכל הדרגים, וביחוד הבינוניים והגבוהים. לכן חיוני הוא להמשיך בשימת דגש בפיתוח כושר הפיקוד. אשר לנתוני השכלה לא ניתן לותר על "קו-התחלה" ברמת בית-ספר תיכון.

כשברצוננו לגבש בבחור בן 20 כושר פיקוד וכושר לימוד כהרגלי אופי ומחשבה — אין לעשות זאת בקורס של מספר חודשים. עיצובו כמפקד מחייב לטפח תכונות מסוימות שלו — ולהדביר אחרות על-ידי יצירת מסגרת של שגרת-התנהגות, אימון ותרגול. כדי שההשגים לא יהיו בני-חלוף, יש להקצות זמן מספיק לפעולה זו הנעשית בתקופה בה מתגבש אופיו של הצעיר. וכן הדבר גם באשר לכושר הלימוד והניתוח שלו. יש ליטול צעיר אשר לו ידיעות של ב"ס תיכון — אך גם המג- בלה של שיטת הלימוד הפסיבית של ב"ס זה — ולפתח בו יכולת ללמוד בשיטה האקדמאית, שעיקרה לימוד עצמי ובצותים, תוך הכונה והנחיה בלבד. גם דבר זה מחייב זמן לא מועט. ולאחרונה: ההכשרה לקראת בעיות העתיד בצבא מחייבת ידיעות בסיסיות בענייני-יסוד של החברה החדשה, כגון — טכנולוגיה, ארגון חברתי (סוציולוגיה+כלכלה) ומדעי- המדינה (היסטוריה+גיאוגרפיה).

הזמן שיידרש לכל אלה הוא מספר שנים — לפחות שנתיים. האם יש הכרח לתת הכשרה זו במסגרת בתי-ספר של הצבא בלבד? התשובה היא חד-משמעית: כן! כי עיקר ההשג הנדרש הוא עיצוב דמות הקצין; ועיקר התהליך הוא בהטעמה משולבת של כושר פיקוד ולימוד — ולא בנפרד. בסביבות גיל ה-20 מתקיים גיבוש האופי והמחשבה — ומאוחר יותר אפשר להוסיף ידיעות, אך קשה לשנות באופן יסודי נתוני אופי ודפוסי מחשבה. נראה, כי יש הכרח לקיים את שני המשטחים — גיבוש אופי המפקד ופיתוח כושר הלימוד — יחדיו, במוסד צבאי אחד.

לדעתי, המקום המתאים לכך הוא — אקדמיה צבאית.

אקדמיה למי?

אמרנו כי מטרת האקדמיה היא להכין לשירות-קבע ארוך קצינים שיוכשרו לשרת בדרגות בינוניות ובכירות. הגדרה זו

אינה קובעת אם לבסס את האקדמיה על חניכים חוגרים — כמו נסט פוינט, סנט סיר וסאנדהורסט בצבאות ארה"ב, צרפת ואנגליה — או על קצינים מוסמכים זוטרים בדרגת סגן-משנה, או גם על קציני-קבע בדרגות סגן וסרן. מה רצוי לצה"ל? שיטת נסט פוינט (ושאר צבאות המערב) גורסת קבלת חני- כים-נערים בגיל 17-16 והסמכתם כקצינים לאחר מספר שנים. רק לאחר הסמכתם מוצבים הם לתפקידי קצונה בצבא.

בתנאי צה"ל מצויות בשיטה זו כל המגרעות, ללא היתרונות. ראשית, משמעותה — כי בוגר האקדמיה לא ישרת מעולם כחוגר ביחידות צה"ל; שנית, הכניסה לאקדמיה תהיה, בעיקר, פרי החלטה של ההורים ולא של החניך עצמו; שלישית, החניכים יבואו רק מאותן משפחות הרוצות בקריירה צבאית לבניהן, במקום שהחניכים ייבחרו מתוך כל המסוגלים והרוצים בכך, המשרתים שירות-חובה. בקיצור, שיטה זו פירושה — בחירת חניכים מתוך בסיס חברתי צר, בלי יסוד ההחלטה העצמית של החניך, ומבלי שיחושל תוך שירות כחוגר ביחידות צה"ל. ברור, שאין השיטה מתאימה לצה"ל. עקב המגבלות הללו נראה שגם הפנימיה הצבאית שלנו אין לראות בה פתרון מרכזי, אם כי היא יכולה לשמש תוספת חשובה. אפשר, כמובן, לקחת את החניכים מתוך גומרי קורס מ"כים ששרתו זמן מה בשירות-חובה ביחידות כמפקדים זוטרים — לאחר שנערכו להם מבדקי קצונה. שיטה זו מבטלת את כל החסרונות הנזכ- רים ובהחלט באה בחשבון, אלא שיש לבחון אותה מול האפש- רות הנוספת לבחור את החניכים מבין הקצינים המוסמכים הזוטרים שביחידות העומדים בפני סיום שירות החובה שלהם בצה"ל. כאן קיימים כל היתרונות שמנינו בחניכים שסיימו קורס מפקדי כיתות; ומצויים יתרונות נוספים: בחירה מתוך הכרות טובה יותר וסיכוי לאחוז קטן יותר של נפל (החניך כבר עבר קורס-קצינים); חניכים קצת יותר מבוגרים, בעלי נסיון רב יותר ולאחר הכשרה טובה יותר. מכאן ש"קו- ההתחלה" באקדמיה יהיה מתקדם יותר — לאחר קורס-קצינים במקום לאחר קורס מ"כים.

לכן, יש לקבוע כי המועמדים לאקדמיה יהיו קצינים מוסמכים, בוגרי קורס חילי, ששרתו כקצינים ביחידות; כלומר — בסוף שירות-החובה. בכך נשיג מספר יתרונות חשובים:

- המועמדים יבואו מתוך כל שכבות העם באמצעות שירות- החובה;
 - הם יחושלו בשירות-החובה כחוגרים ומפקדים-זוטרים — נסיון הכרחי בשבילם, כדי לבסס עליו את אותם ערכים החיו- ניים לקצין בצה"ל;
 - נסיון החניכים כקצינים ביחידות-שדה יאפשר לקבוע רמה גבוהה יותר לתכנית הלימודים וההכשרה באקדמיה;
 - ניתן יהיה להציב מיד את בוגרי האקדמיה כמפקדי פלוגות, או לפחות כסגני מפקדי פלוגות, דבר שיאפשר את קידוםם ואף ימנע את הקושי הפסיכולוגי שבשיבוץם, לאחר מספר שנות לימוד, יחד עם קצינים זוטרים;
 - יתאפשר להעניק לבוגרי האקדמיה בגמר לימודיהם דרגת סגן או אף סרן, וכך לא ילך זמן הלימוד באקדמיה לאיבוד מבחינת קידוםם בצה"ל.
- אולם אם כך, מותר להקשות ולשאול: מדוע לא נקבע כי מועמדים לאקדמיה יהיו קצינים שכבר היו מפקדי פלוגות?

ואז נזכה בכל היתרונות שמנינו, ובעוד נוספים, כגון נסיון רב יותר ביחידות-שדה, ניפוי יסודי יותר של החניכים והאפ-שרות להקדיש את עיקר הלימוד באקדמיה לנושאים מתקדמים יותר. טיעון זה משכנע, לכאורה, אך טמונים בו ליקויים יסודיים:

- הקצינים יבואו לאקדמיה עם נקודות ההשקפה החיליות, ויקשה יותר לשרש אותם מושגים שאינם תואמים השקפה כלל צה"לית, אשר יש להנחילה לחניכי האקדמיה.

- החניכים יהיו מבוגרים יותר בשלוש-ארבע שנים — שנים הקובעות מבחינת כושר הלימוד, שכן בהן הופך הניתוק של שנתיים מבית-הספר התיכון לניתוק של 5 שנים והרגלי הלימוד יישכחו. קצין בגיל 24—23 ניתן פחות לעיצוב מבחינת האופי ודפוסי המחשבה מאשר קצין בגיל 21—20.

- בגיל זה יגדל מספר הנשואים, ותעלה הבעיה אם לקבל לאקדמיה קצינים נשואים אם לאו. בין אם נחליט בחיוב ובין בשלילה — נפסיד. עדיף הוא לקבל לאקדמיה קצינים שבעיה זו עדיין אינה חריפה אצלם.

- אך אולי הגורם המכריע מצוי במועמדים עצמם. כיום ניצבת ההכרעה לגבי שירות-קבע בצה"ל בפני הקצין עם סיום שירותו הסדיר; וכידוע, המצב כיום הוא שהרוב הגדול של הקצונה אינו חותם על שירות-קבע. אם ילכו לאקדמיה רק מפקדי הפלוגות, הרי לא יחול למעשה שינוי בשעת ההכרעה לפני עומד הקצין הזוטר בגמר שירות-החובה — והיא תהיה עדיין כמו היום: בין שירות כסגן וסרן עם עתיד בלתי-ברור — לבין יציאה לחיים אזרחיים, לימודים אקדמאיים וכו'. בעוד ששאיפתנו צריכה להיות להעמיד בפניו (ודוקא בפני הטובים) ברירה: לימודים אקדמאיים בחיים אזרחיים או הליכה מידית לאקדמיה.

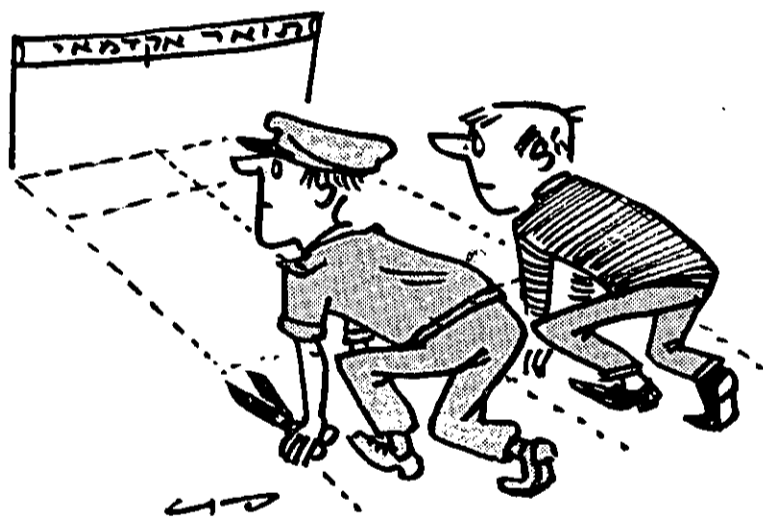
שיקולים אלה מצביעים על כניסה לאקדמיה של קצינים בגמר שירות-החובה. לקביעה זו יתרון נוסף מיוחד לצה"ל כצבא-מילואים; משמעותו — שההסכמה לקצונה תיעשה בצה"ל פעם אחת (בביה"ס לקצינים) לגבי כל הקצינים. אילו הסמכנו שני סוגי קצינים — האחד בוגר קורס-קצינים והאחר בוגר אקדמיה לקצינים — היינו גורמים לפגיעה במוראל הקצונה, במיוחד במילואים.

הצורך בהסמכה אקדמאית

סך הכל הלימודים הכלליים שיהא צורך להורות את חניכי האקדמיה לא יהיה רחוק מהנדרש לתואר אקדמאי ראשון (B.A.). האם רצוי וכדאי להשלים זאת ולהעניק לבוגר האקדמיה גם תואר אקדמאי מוכר רשמית? השיקולים כאן הם משני סוגים: צרכי צה"ל והיתרון לגבי הקצין עצמו. הסמכה אקדמאית עשויה להאריך את משך הלימוד באקדמיה — אם כי לפי הערכה ראשונה לא יותר מאשר בחצי שנה עד שנה (וזאת בהנחה, שאף ללא הסמכה אקדמאית יהיה משך הלימודים באקדמיה שנתיים). כבר נאמר לעיל שרמת ההשכלה שתידרש מקצין-קבע למילוי תפקידו תחייב לימודים בסיסיים במדעי החברה, הכלכלה והמדינה ברמה אקדמאית. התוספת שתידרש להסמכה אוניברסיטאית לא תהיה רבה — ביחוד אם הזמן המושקע בלימודים יהיה לפי העומס הנהוג בצבא, ולא כסטודנט רגיל הלומד רק 7 חודשים בשנה אקדמאית. והרי

בוגרי האקדמיה, באם יוסמכו בתואר אקדמאי, יוכלו בהמשך שירותם הצבאי להתמחות ביתר קלות ברוב המקצועות האקדמאיים. התמחותם כיום, ובעתיד, הנה כמעט אך ורק ברמה אקדמאית, ואין ספק שלא רק בשטחי השכלה מקצועית מובהקת (כמו מהנדסים, רופאים ואנשי מדע) אלא גם בתפקידי מטה ופיקוד בכירים יהא צורך בהשכלה אקדמאית, כדי למלא תפקידים אלה ביעילות. מתקבל על הדעת שלקראת סוף העשור תדרושנה עבודת-המטה וההחלטות בדרגים גבוהים ידע ושיקול-דעת שאינם נקנים רק בנסיון פיקודי ביחידות-שדה. הפננה להחלטות כגון: פיתוח כלי-נשק חדישים, הכנת תקציבי בים ומיצויים, בעיות לוגיסטיות בקנה-מידה גדול, חינוך והסבר ברה לנוער ולעם — כל אלה יחייבו לא רק נסיון אלא אף השכלה גבוהה. לצה"ל רצוי יהיה שקצונתו תרכוש השכלה גבוהה.

מבחינת הקצין-החניך — אין ספק שלהסמכה אקדמאית בגמר לימודיו באקדמיה ישנם יתרונות רבים. ראשית — היא מקנה לו בטחון יתר לגבי עתידו בחיים, אפילו אם לא יוכל, מסיבה זו או אחרת, להתמיד בשירות-קבע עד הסוף. שנית — תואר אקדמאי הופך היום לסימן ההכר של התקופה המודרנית אצל אותה שכבת נוער, שבה מקורה של מרבית הקצונה. הנוער המשכיל כיום הוא הראשון השואף להשתלב בתהליך ה"מהפכה" החברתית-כלכלית בחברתנו, ולמצותו. שלישית — ההס-

מכה תעמיד את הקצין-החניך בדרגה אחת עם ידידיו, בני-גילו, שהלכו ללימודים אקדמאיים.

לשיקול אחרון זה יהיה משקל רגשי רב בהחלטה של הקצין הזוטר. זה שיקול של "סטטוס חברתי" (בלשון הסוציולוגים) החשוב בכל חברה — ובחברה שבחלק משכבתה הצעירה פשו מושגים וגישות של חברה טכנוקרטיה, גדולה חשיבותו במיוחד. מבחינת צה"ל הופך הוא את שירות-הקבע לבר התחרות עם קריירות אזרחיות גם במסגרת ערכיהן הן נמצא, כי הן מבחינת הרמה הרצויה לקציני-קבע בדרגות בכירות, הן מבחינת כוח משיכתו של שירות-הקבע לגבי טובי הקצונה הזוטר, רצוי להשקיע את הזמן הנוסף הנדרש להסמך את בוגר האקדמיה בתואר אקדמאי ראשון.

הרכב קצונת-הקבע בעתיד

האם הכרחי שכל קצין-קבע, בכל הדרגות החל מסגן, יהיה בוגר האקדמיה? ברור, שסך-הכל תפקידי קצונה בשירות-הקבע הוא כה גדול, שאם כולם יהיו בוגרי אקדמיה תידרש

השקעה גדולה מאוד. כמו כן ברור, שחלק גדול מתפקידי הקצונה בדרגות הנמוכות — עד רב-סרן, ואף בדרגת רב-סרן — אינו מהייב גם בעתיד הכשרה יסודית כל-כך. לכן יש לראות את האקדמיה כמכשירה את סגני-האלופים בעתיד. לפיכך, כזה יהיה הרכב קצונת-הקבע בעתיד: הרוב — בוגרי קורס-קצינים והשתלמויות קצינים; המיעוט — בוגרי אקדמיה. אך חלוקה זו, מטבע הדברים שלא תהיה סימטרית לאורך כל סולם הדרגות. ככל שהדרגה תהיה גבוהה יותר, יגדל בה אחוז בוגרי האקדמיה, כך שבסגל הפיקוד הגבוה יהיו כמעט כולם בוגרי האקדמיה. תוצאה זו תושג על-ידי כך שחניכי האקדמיה ייבחרו מתוך קצינים שמעל לבינוני, על-ידי ההכשרה היסודית יותר וגם על-ידי מעקב והכונה לאורך כל מסלול שירותם הצבאי.

„קורפוס הקצינים המקצועיים“

עיצוב קצונת-הקבע באמצעות אקדמיה צבאית תעלה בפני קצינים ואזרחים את החשש מפני התהוות „קורפוס של קצינים מקצועיים“, על כל המשמעויות החברתיות והמדיניות וכל האסוציאציות שמושג זה מעלה.

כידוע, ניצבת בעיה זו בפני כל עם, בכל משטר ותקופה, בשלב מסוים של גיבוש צבאו. אין מקרה בהיסטוריה החדשה שנמר צאה בו דרך להמנע מהקמת קצונת-קבע, כי צבא הנו מקצוע מורכב המצריך הכשרה מקצועית נאותה. הפתרונות האמריקניים, הבריטיים והצרפתיים אינם שונים במהותם מהפתרון הרוסי. אצל כולם קיימים (בצורות שונות) אקדמיות להכשרת קצונת-קבע. עיקר החשש של האזרח הוא מפני התבססות קצונת-הקבע על מעמד, או מעמדות מסוימים — ולא על כל חוגי העם — ומפני התבדלות והתנשאות קצונת-הקבע על פני החוגים; כמו כן חושש הוא מהתהוות קבוצה סגורה ומלך-כדת, בעלת כוח רב, שאינה נתונה דיה להשפעת מוסדות השלטון האזרחי.

כל אלה עשויים לבוא על סיפוקם מבלי לפגום בעצם קיום האקדמיה:

• חניכי האקדמיה יהיו בוגרי שירות-סדיר אשר יתחילו בו כחוגרים. מכאן שלכל חייל תינתן הזדמנות שווה לכניסה לאקדמיה, כשהבחירה ביניהם היא רק לפי כשרון ובנתונים התחליים שווים.

• נוסף לכך, קיום האקדמיה נותן לפיקוד העליון והמרות האזרחית הממונה על הצבא מכשיר המאפשר הכננה ממש,

ולא בחירה מקרית, של קצונת-הקבע לפי שיקול ממלכתי. לדוגמה: קביעת אחוז מסוים של חניכים יוצאי עדות המזרח — וחיוב צה"ל לעשות סידורים מיוחדים על מנת שיוכלו להכנס לאקדמיה (כגון — השלמת לימודי תיכון על חשבון צה"ל לפני כניסתם לאקדמיה, או אפילו העדפה מכוונת בתחום דרישות-המינימום לכניסה לאקדמיה).

• אין לחשוש מפני התבדלות והתנשאות בגלל האקדמיה. ראשית, כאמור, שירתו כל חניכיה כחוגרים וקצינים-זוטרים בשדה ועם סיום לימודם באקדמיה יוצבו שוב לשירות ביחידות-שדה, יחד עם קצינים אחרים. והלא האקדמיה מאפשרת לחנך מראש ולעקור מהשורש נטיות בכיוון זה, שקשה יותר לשרשן ברחבי קצונת-הקבע ביחידות ובמפקדות השונות.

• אשר לליכוד הפנימי של קצונת-הקבע, אמנם מפנימום ליכוד וחברות בין בוגרי האקדמיה לשכבותיהם הנו נכס גדול לפיקוד מלוכד ויעיל לצה"ל. אך אם טמונה בכך סכנה למרות האזרחית — הרי הפתרון הוא בדרכי-פיקוח יעילות על הזרוע הצבאית, ולא בביטול האקדמיה.

*

ולבסוף, האם אין חשש, כי קצונה מקצועית תאבד בהכרח מאותם ערכים של שליחות, התנדבות ודביקות בחזון גאולת ישראל שהיו נחלת מקימי צה"ל? התשובה לכך אינה פשוט-נית. יש להקדים ולומר כי ההשוואה האמתית אינה עם דור מלחמת-השחרור — שעם כל תפארתו הוא חולף ועובר — אלא עם הדור הגדל כיום בצבא-הקבע, אשר דוקא בו עשויה להיחלש תחושת השליחות, ההתנדבות ובודאי החזון. אך לא רק בהשוואה, אלא גם באופן מוחלט, אין השאלה במקומה. ברור מראש, שנוער החי את דופק החיים של 1970 — מושגיו על התנדבות, שליחות וחזון יהיו בהכרח שונים מאלה של דור 1948. ויש להגדיר מחדש ערכים בשביל דור זה והחברה בתוכה יחיה, לפני שניתן יהיה לדונו; ובודאי שאין לדון אותו לחובה לפי מודד של תקופה שחלפה. נראה, כי בחברה הישרא-אלית של 1970 יהיו התמחות מקצועית, טכנולוגיה מסועפת והשכלה אקדמאית חלק בלתי נפרד של החברה כולה; וקצונה מקצועית תהיה על-כן חלק מהעם — ולא נבדלת ממנו.

בעית ערכי-היסוד מול מקצועיות אינה למעשה בגדר בעיה כלל וכלל. אין ניגוד מהותי בין מקצועיות והשכלה לבין שמירת ערכי-היסוד. קיום ערכי-היסוד בצה"ל — אין לזהותו רק עם עבר הרואי. מדינה נוצרת פעם אחת בלבד — אך גבורה היא נחלת כל דור ודור.

פינת בטחון - שדה

שמירה על אורה -

שסוסייה הוצאו ממנה

כותב קפיטן בחיל-החימוש הבריטי, במכתב אל מערכת רבעון אגודת-הקצינים של שלוש הזרועות („מכון-השירותים המלכותי המאוחד“) מחודש מאי 1962: „ראוי לתשומת-לב המצב המיוחד-במינו. בענין סיווגם הבטחוני של

כלי-הנשק החדשים שלנו. עד למפגן שנערך בשלהי קיץ אשתקד במוסד לפיתוח ומחקר בתחום רכב-לחימה שלנו היה, לפי מידת ידיעתי, הטנק הבריטי החדש, צ'יפטיין בגדר, סודי-בהחלט; ואי-פילו לאחר שתצלמו הופיע בעתונות באוקטובר, עדיין נחשבו בגדר סוד רבים מפרטיו הטכניים. עם זאת — כל מי שטרח להציץ בגליון מרס-אפריל 1961 של „ארמור“, הבטאון (הבלתי-רשמי) של „אגודת-השריון“ בארה"ב, יכול היה לקרוא שם מאמר מענין מאוד, המבוסס על ידיעה שלמה, בענין הצ'יפטיין; ובו אף מספר הערות, לענין בנוגע לעתידם של מנוע-ירכב בצבא הבריטי על כל שלוחותיו...“